

Reflexions

TRIBUNA

Simplement retallades o canvi de model

Avui sembla que perilla l'avenç en legislació social

TERESA CRESPO

PRESIDENTA D'ENTITATS CATALANES D'ACCIÓ SOCIAL (ECAS)

GABI BELTRÁN

Em preocupen alguns dels canvis que s'estan produint arran de les noves normatives que el Govern ha dictat darrerament per mitjà de la Llei de Mesures Fiscals i Financeres (que acompanya els pressupostos 2011) i la llei òmnibus. La impressió que fa la proposició d'aquesta darrera norma és que, malgrat el que anuncia el seu nom complet –simplificació i millora de la regulació–, el seu objectiu és trobar vies per reduir la inversió social. I una d'aquestes vies implicar limitar l'accés d'algunes persones a les prestacions o serveis que el nostre Estat del benestar va estructurar i garantir fonamentant-se en el dret subjectiu.

A partir de la promulgació de diferents lleis socials –en especial la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Per-

sones en Situació de Dependència, la Llei de Serveis Socials i la cartera de serveis socials, que fixa els serveis garantits– es configurarà un model de benestar que ha representat un gran avenç gràcies al seu caràcter universal i garantista. Aquests principis defineixen el nostre Estat del benestar i obliguen els poders públics a finançar les prestacions garantides, cosa que implica adaptar els pressupostos a les necessitats socials. Avui, però, sembla que perilla aquest avenç del qual ens sentim orgullosos i que es va assolir amb el consens de tots els partits polítics.

Tot i que considero que les retallades en polítiques socials no són la millor opció per equilibrar uns pressupostos perquè hipotéquen la cohesió social i comporten majors desigualtats en un futur, podria acceptar que, en un moment determinat i de mane-

L'objectiu de la 'lleï òmnibus' és trobar vies per reduir la inversió social

Amb les reduccions pressupostàries, s'estan introduint modificacions legals

ra conjuntural, fos necessari aplicar algunes mesures d'estalvi. No obstant això, el que en aquest moment em preocupa és que, juntament amb les reduccions pressupostàries, s'estiguin introduint modificacions en la legislació que representen l'erosió dels fonaments del model de polítiques socials que hem anat desenvolupant al llarg dels darrers anys. I

és d'aquesta manera en la mesura que els canvis en la regulació dels drets subjectius i les rebaixes en el principi d'universalitat dels ajuts debiliten els drets socials i els sistemes de garantia en l'accés a les prestacions i als serveis de protecció social.

L'enduriment de les condicions exigides per accedir a determinats serveis o prestacions il·lustren aquesta constatació. En podem veure com a exemples l'increment del temps de residència a Catalunya acreditat que es demana als immigrants per accedir a les prestacions socials o als serveis públics de sanitat, el període de 12 mesos sense ingressos que s'exigeix per rebre una renda mínima d'inserció, la definició d'incompatibilitats amb altres ajudes o prestacions i el fet de condicionar l'ajut a la disponibilitat de la partida pressupostària corresponent, oblidant el dret subjectiu a la protecció per part de l'Estat que les lleis reconeixen a tot ciutadà.

La tendència es reflecteix també en la transformació de l'ajut a les famílies amb infants a càrrec, que es va crear com a prestació única i universal en el marc de les polítiques familiars i, amb els pressupostos d'enguany, s'ha convertit en un ajut específic per a aquelles famílies que no superen uns ingressos de 12.000 euros anuals.

En conjunt, es percep un afebliment de la responsabilitat pública de respondre a les necessitats socials enteses com a drets subjectius dels ciutadans, i es passa dels serveis universals als serveis per als més pobres. La qual cosa ens pot portar una altra vegada, sense desitjar-ho, a una societat molt més dividida entre pobres i rics, amb serveis específics per a uns o altres que, més que respondre a les necessitats que tenen tots els ciutadans, originaran diferències encara més grans.

Estem en un moment econòmicament molt difícil i som conscients que és necessari reduir la despesa pública, però aquesta reducció no hauria de desdibuixar el model de benestar que entre tots hem anat construint amb molts esforços i al llarg de molts anys.

Caldria delimitar molt bé en el temps i en els conceptes quines prestacions o ajudes poden patir una reducció i quines altres –que afecten els drets assenyalats per les lleis catalanes– han de restar inamovibles. Almenys mentre el Parlament no decideixi la conveniència de modificar les lleis a partir d'un consens de la ciutadania i dels seus representants que, avui, no s'ha donat. *

PER OPINAR SOBRE L'ARTICLE
blogs.publico.es

www.acciosocial.org

Tancat per defunció

INGRID GUARDIOLA

Elogi de la follia (II)

L'altre dia comentava l'estranyesa i evolució de la iconografia d'aquells que la societat diagnostica com a pertorbats mentals, la falta d'imatges en present dels assassins de Columbine (1999), el doble jo que Anders Behring Breivik va esculpir a través de les xarxes socials (2011). La capacitat de jutjar els altres i de penalitzar-los és un tret distintiu de l'espècie humana i els seus arguments canvien amb el temps; als anys seixanta (com mostrava Wiseman) es podien aplicar lobotomies a les persones que eren considerades una "nosa social", avui en dia la indústria farmacèutica ha aconseguit pal·liar la situació.

Els assassins actuals són retratats a partir de les càmeres de vigilància, de material d'arxiu o de píxels. En canvi, de la història ens en queden mosaics d'imatges policials concentrades en arxius, captures de rostres en present; penso en el de New South Wales d' Austràlia o el de la presó estatal d'Arkansas (gràcies a Xavier

La capacitat de jutjar els altres i de penalitzar-los és un tret distintiu de l'espècie humana

Antich, Marta Delclòs i Rose Sélavy.). Alguns dels presos eren acusats d'estafes, de tràfic de drogues, de llenguatge indecent (no m'imagino ningú lliure de culpa) o de propiciar el joc fraudulent, com en el bacarà (en el qual de normal el jugador batalla contra la banca i on, com en la mateixa vida, l'enfonsament del banc no priva el banquer del dret de continuar). A les presons femenines reunien avortistes amb dispensadores d'alcohol sense llicència, bigamistes amb borratxes, prostitutes amb noies que robaven vestits, les quals ens posen en evidència que la moral és un universal que neix d'un temps ben concret i canvia amb ell. En aquelles fotos veiem, no només un retrat de l'època, sinó el rostre com el que ha estat sempre: un mirall de l'ànima (i més encara en el moment de la culpa).

En les imatges que queden penjades a internet de Breivik el que veiem és el rostre d'un cos sense ànima on la culpa queda fora de camp, ja que la seva, segons ell, "era una acció necessària", un discurs molt semblant al que tenen els caps d'Estat. Si a Breivik se li diagnostica algun tipus de trastorn mental (com pretén el seu advocat), caldria revisar moltes altres pràctiques de violència, aquelles que l'Estat mateix s'encarrega de legitimar. I els polítics, quan duguin a terme les seves "accions necessàries", qui els diagnosticarà? *